

**Posudek školitele na diplomovou práci Bc. Michaely Vojtkové
„Cizinci v České republice v kontextu prognózování, odhadu migračních toků a konceptu Replacement migration“**

Diplomovou práci Bc. Michaely Vojtkové „Cizinci v České republice v kontextu prognózování, odhadu migračních toků a konceptu Replacement migration“ tvoří 122 číslovaných stran textu a 9 číslovaných stran grafických a tabulkových příloh. Textová část práce má standardní strukturu a je rozdělena do sedmi základních kapitol, které jsou doplněny úvodem, závěrem, seznamem literatury, tabulek a obrázků.

Autorka se v předložené práci věnuje širokému spektru problémů, jejichž společným jmenovatelem jsou cizinci (resp. migranti) a jejich role v populačním vývoji České republiky. Těžiště jejího zájmu přitom leží v oblasti prognostických odhadů a modelování zahraniční migrace. Aktuálnost zvoleného tématu je dána zejména rostoucím podílem imigrantů na celkové reprodukci obyvatelstva České republiky.

Ke zvolenému problému diplomantka přistoupila poměrně ze široka. V první části práce rozebírá legislativní aspekty a právní podmínky života cizinců a migrantů u nás, jejich vnitřní klasifikaci a věnuje se také kvantitativně kvalitativnímu popisu jejich souborů. Neopomíná přitom ani statisticky nepodchycenou a nepodchytitelnou část cizinců patřících do skupiny nelegálních migrantů. Výsledkem této části diplomové práce je poměrně detailní vymezení kategorie migrant a jeho aktuální role v současné reprodukci populace Česka. Ve druhé se pak věnuje dalšímu z důležitých předpokladů studia zahraniční migrace, datovým zdrojům a dosavadním výzkumům ve zvolené oblasti. Následně ve třetí kapitole M. Vojtková přechází k obecné problematice populačního prognózování a místu migrace v populačních prognózách. Čtvrtou relativně autonomní oblastí jejího zájmu jsou dílčí teorie migrace a oborové přístupy k problematice mezinárodních migrací. Zde se autorka práce také pokouší o zobecnění dílčích teorií a přístupů, když hledá jednotící resp. společný úhel sociologického, ekonomického a geografického (demogeografického) pohledu na tuto problematiku a především pak obecné rysy celého procesu migrace. Pátou a patrně nejdůležitější zpracovanou částí textu je kapitola věnovaná odhadům migračního pohybu. V ní je podán poměrně detailní teoreticko-metodologický přehled všech významnějších přístupů a metod potenciálně použitelných při prognózování migrace a také modelů stojících v jejich základech. Některé z diskutovaných formálních konstrukcí v šesté kapitole prezentuje diplomantka na aktuálních migračních datech za Českou republiku. Sedmá, závěrečná kapitola je věnována stručnému nastínění konceptu „Replacement migration“ a jeho aplikacím v našich a evropských podmínkách.

Diplomantka zpracovala zvolené „mnohorozměrné“ téma své diplomové práce samostatně s pomocí uvedené literatury. Přestože nebo možná právě proto, že se nesnažila vyčerpávajícím způsobem vyřešit žádný konkrétní, přesně vymezený problém spojený s cizinci nebo zahraničními migranty, podařilo se M. Vojtkové vytvořit zajímavou přehledovou studii. V jejím rámci přitom dostatečně prokázala svoji způsobilost k odborné práci s informačními zdroji, se specifickými a mnohdy značně problematickými daty, schopnost zobecnění a v neposlední řadě i solidní znalosti teoretické a metodologické povahy. V práci také ukázala, že je schopna dobře zprostředkovat získané poznatky ve formě odborného textu a doprovodné grafiky. Uvedené schopnosti a dovednosti diplomantky odrážejí její poměrně rozsáhlou odbornou praxi získanou v Sociologickém ústavu AV ČR.

Vzhledem k tomu, že jsem jako školitel měl možnost celý text v dostatečném předstihu před jeho odevzdáním přečíst, komentovat a zároveň autorku upozornit na zjištěné nedostatky, nemám k výsledné práci téměř žádné závažnější připomínky. Předložená diplomová práce je graficky zpracována velmi dobře při plném respektování navržených zásad pro zpracování závěrečných prací. Jen na několika málo místech jsem našel zapomenuté překlepy či jiné drobné nedostatky, jako např. špatný font v obrázku 3 na str. 19; výraz „...6 resortů ministerstev...“ na str. 35; neoddělení tisíců u čísel v tabulce 5 na str. 37; z angličtiny nepřeložený text v převzaté tabulce 6 na straně 55 apod. Za nejzávažnější nedostatek předloženého textu proto považuji v některých případech chybějící citace při přebírání informací z jiných prací. Mimo jiné také proto se v textu nevyskytují odkazy na všechny v přehledu použité literatury uvedené tituly.

S přihlédnutím ke všem zde uvedeným skutečnostem jednoznačně doporučuji komisi pro obhajoby diplomových prací přijmout diplomovou práci Bc. Michaely Vojtkové „Cizinci v České republice v kontextu prognózování, odhadu migračních toků a konceptu Replacement migration“ k obhajobě.

Praha, 4. června 2007

RNDr. Boris Burcín
školitel

